Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0185

Meeleavaldajate, teisitimõtlejate, poliitvangide ja usuvähemuste mahasurumine ja hukkamine Iraanis

Euroopa Parlamendi 21. mai 2026. aasta resolutsioon meeleavaldajate, teisitimõtlejate, poliitvangide ja usuvähemuste mahasurumise ja hukkamise kohta Iraanis (2026/2733(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Iraani Islamivabariigi kohta,

– võttes arvesse kodukorra artikli 150 lõiget 5 ja artikli 136 lõiget 4,

A. arvestades, et Iraani rahvas oli pärast 2025.–2026. aasta ülestõusu tunnistajaks riigi ajaloo suurimale meeleavaldajate massimõrvale, mille ohvrite arv oli kümnetes tuhandetes, sealhulgas vähemalt 236 alaealist, ning massilistele kinnipidamistele, hukkamistele, piinamisele ja igapäevasele terrorile; arvestades, et Iraanis on maailma kõrgeim surmanuhtluse määr elaniku kohta; arvestades, et režiim kasutab käimasolevat sõda kattevarjuna, et hukkamisi veelgi kiirendada;

B. arvestades, et ÜRO rahvusvaheline sõltumatu teabekogumismissioon Iraanis hoiatas, et sellised repressioonid võivad kujutada endast inimsusvastaseid kuritegusid;

C. arvestades, et 2026. aasta märtsis alustasid ametivõimud jaanuaris toimunud meeleavaldustel osalenute hukkamist fiktiivsete süüdistuste alusel, mis põhinesid piinamise, seksuaalvägivalla, üle kantud sunniviisiliste ülestunnistuste ja fiktiivsete hukkamiste teel saadud ülestunnistustel;

D. arvestades, et režiim on ebaproportsionaalselt sihikule võtnud usu- ja etnilised vähemused, sealhulgas Ahwazi araablased, afgaanid, aserid, bahaid, belutšid, kristlased, juudid, kurdid, sunniidid ja zoroastrialased; arvestades, et režiim on intensiivistanud oma kampaaniat naisõiguslaste, ajakirjanike ja inimõiguste kaitsjate vastu;

1. väljendab oma solidaarsust Iraani rahvaga ja nende võitlusega vabaduse, demokraatia ja inimõiguste eest;

2. mõistab hukka režiimi üha kiiremad repressioonid ja surmanuhtluse kasutamise poliitilise mobiliseerumise ärahoidmiseks; nõuab hukkamiste viivitamatut peatamist ja surmanuhtluse täielikku kaotamist;

3. mõistab hukka teisitimõtlejate, eelkõige alaealiste salajase hukkamise 2026. aasta märtsis ja aprillis; avaldab austust hukatutele nende märkimisväärse vapruse eest;

4. nõuab kõigi kinnipeetavate poliitvangide viivitamatut ja tingimusteta vabastamist ning kinnipidamisasutustes toime pandud vägivallategude eest vastutusele võtmist;

5. rõhutab, et bahai kogukonnast pärit Peyvandi ja Borna Naimi vahistamine on järjekordne näide režiimi jõhkratest repressioonidest vähemuste vastu, ning nõuab nende viivitamatut ja tingimusteta vabastamist.

6. kutsub nõukogu üles laiendama sanktsioone repressioonide eest vastutavate Iraani ametnike, sealhulgas kohtuametnike, vanglate juhtkonna, islami revolutsioonilise kaardiväe ja kõrgeima juhiga seotud üksuste vastu;

7. nõuab sanktsioone islami revolutsioonilise kaardiväe ja lojaalsete pereliikmete varade suhtes ning nende ELi sisenemise keelamist;

8. nõuab tungivalt, et liikmesriigid sulgeksid piiriülese represseerimisega seotud Iraani diplomaatilised esindused;

9. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kõrvaldama lüngad sanktsioonide jõustamises;

10. kutsub liikmesriike üles tagama, et teabekogumismissioon saab piisavad vahendid, jagama sellega teavet ning looma Iraani jaoks kohtu, mis võimaldaks vastutusele võtmist ja üldise kohtualluvuse rakendamist Euroopa kohtutes;

11. mõistab hukka Iraanis kehtestatud internetikatkestuse ning nõuab, et EL ja sarnaselt meelestatud partnerid annaksid iraanlastele vahendid turvaliseks internetiühenduseks;

12. kutsub liikmesriike üles võtma riiklike õigusraamistike alusel juhtumeid menetledes igakülgselt arvesse tagakiusatud iraanlaste haavatavust;

13. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, nõukogu ja liikmesriike üles seadma inimõigused, kõigi poliitvangide vabastamise, hukkamiste lõpetamise ja ohvrite eest vastutusele võtmise käimasoleva sõja

lõpetamiseks võetavate meetmete põhielementideks;

14. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Iraani Islamivabariigi ametivõimudele.